

- Han har fortrenget at sjalusi er motivet

Tiltalte «eksplosiv og følelseskald psykopat»

— Den tiltalte må betegnes som en eksplosiv og noe følelseskald psykopat. Han er en person med mangelfullt utviklede sjelsevner, og det er fare for gjentakelse av straffbare handlinger hvis han kommer opp i konfliktsituasjoner . . .

Slik karakteriserte de to rettspsykiatriske sakkyndige — overlege Th. Kjolstad og reservelege Svein Ringen — den tiltalte Dag Egeland i Eidsivating lagmannsrett igår. Det var overlege Kjolstad som gjennomgikk den redegjørelse som de sakkyndige hadde skrevet på grunnlag av samtaler med tiltalte. Drapsaken fra Kolbotn nærmer seg slutten. Prosedyren begynner iformiddag.

— Som liten hadde tiltalte mange kamerater, sa Kjolstad, — men bare en som var hans fortrolige. Han ville gjerne være leder. Hvis han ikke fikk sin vilje, kunne han ødelegge hva han selv og alle de andre hadde strevet med å få istand. I 12—13-års alderen kom han i opposisjon til foreldrene, og kunne til tider få veldige sinnetokter overfor faren. Det var bare bagateller som utløste raserianfallene, men de gikk fort over.

Tiltalte har gitt uttrykk for at han nå i flere år ikke har vært tilfreds med tilværelsen, men han mener fortrinnsvis at det er andre som må ta mer hensyn til ham. Han har hatt selvmordstanker, og tok som ung gutt en dose nervetabletter ved en anledning. Mens han gikk på skole i Göteborg fortalte han sin mor ved et besøk hjemme: «Jeg har mange ganger gått på kaikanten».

Overlege Kjolstad fortalte at tiltalte hadde vært grei å ha med å gjøre. Han var noe påfallende i sin høflighet og la alltid vekt på å forsøke å snakke formfullendt.

— Han later imidlertid ikke til å ha noen tanke for den ulykke han har stelt istand for tre familier. På spørsmål om han følte noen trang til å sone, stilte han seg helt uforstående. Riktignok beklager han det som er skjedd, men det virker bare som talemåter.

Han har fortrenget at sjalusi må være motivet. Han sier han ikke tenkte å skyte Nils, derfor må det være en ulykke. Fordi han husker meget om selve drapet kan han ikke ha vært bevisstløs i selve gjerningsøyeblikket, men etterpå har han delvis vært bevisstløs som følge av sjokket etter drapet.

Det er tegn på begynnende schizofreni, men vi har ikke funnet andre tegn på en slik tilstand. Den tiltalte må karakteriseres som en eksplosiv og noe følelseskald psykopat.

Overlege Kjolstad mente at tiltalte måtte betegnes som en person med mangelfullt utviklede

sjelsevner. Det er fare for gjentakelse av straffbare handlinger hvis han kommer opp i konfliktsituasjoner. Det ville ikke nødvendigvis resultere i drap, men det vil avhenge av forholdene og hans tilstand.

— Finner De noen grunn til å endre Deres konklusjon etter å ha fulgt forhandlingene her i retten, spurte lagmannen.

— Nei — tvertimot. Det har bestyrket meg.

Statsadvokat Håkon Wike r bad om at tiltaltes situasjon etter selve drapet ble utdypet noe nærmere.

— Det tiltalte oppdager hva han har gjort, forstår han hva det vil bety for ham, fortsatte overlegen.

— Helt ubevisst begynner han å fortrenge eventuelle motiver om sjalusi. Det holder han fast på også senere, for sin egen sjelefreds skyld. En konfrontasjon med hva han i virkeligheten har gjort, vil bli et for enormt sjokk for ham.

Høyesterettsadvokat Olav Hestenes presiserte at han var enig i de sakkyndiges konklusjon, men at han var kommet frem til samme resultat på andre premisser. Forsvareren minnet om at tiltalte i varetektstiden hadde kastet seg over litteratur om psykologi og psykiatri for å forstå sin egen situasjon. Han har vist interesse for å få klarhet i sin situasjon, og jeg ser et visst håp for ham gjennom behandling. Er De enig i det?

— Ja, helt enig, svarer overlegen. — Det er noe av det mest positive ved hans tilstand. . .

Forsvareren ville også gjerne vite hvilken vekt den sakkyndige la på uttalelser som tiltalte kom med etter pågripelsen. Som for eksempel en bemerkning en nattsøster hadde hørt ham komme med: «Jeg som skulle begynt på jobb til mandagen, og nå har jeg skutt en mann».

— Så nær etter drapet er fortellingen ikke fullstendig, og hans uttalelser forteller mer om hans tilstand. Det er i hvert fall ikke tvil om at han var i en solid bakrus. At han først og fremst tenker på job-